

סנגורם של ישראל

"תחושת האחריות האישית שחש ר' לוי יצחק ביחס לחלשים בחברה, לחלשים כלכלית ולחלשים רוחנית", מדגיש פרופ' מרק, "לא באה על חשבון העמקות הלמדנית וההגותית. ר' לוי יצחק הבין היטב שהלמדנות והשאיפה לגדלות הן שמאפשרות לו לפעול, ומכוחן הוא יכול לעשות את המיטב למען כלל החברה. גישתו זו קרובה לרוחה המיוחדת של אוניברסיטת בר-אילן, שחרתה על דגלה מצוינות אקדמית ושליחות תרבותית ורוחנית להקניית המורשת היהודית, גם לאותם שלימודם האקדמי אינו בתחום מדעי היהדות, מתוך הבנה מעמיקה שמי שנושא את דגל העמקות והמצוינות נושא מתוקף זה גם באחריות תרבותית ורוחנית. גם במישור זה דמותו של ר' לוי יצחק יכולה לשמש מופת והשראה לשילוב בין התביעה למצוינות ובין הימנעות מהיסגרות במגדל שן אקדמי או תורני מתנשא ומתבדל.

"הקתדרה לחסידות על שם ר' לוי יצחק מברדיטשוב תפעל ברוח זו, ותנסה מצד אחד לעודד העמקה ומצוינות בתחום מחקר החסידות, ומצד שני תעודד הנגשת פרות המחקר לקהלים רחבים. אנו ננסה ללכת בדרך החסידית הגורסת שגם אם צדיק או תלמיד חכם מגיע לגובהי מרומים, מוטלת עליו האחריות שגם העם יוכל להקשיב לדבריו ולהבינם. מחקרנו עצמם אמורים להיות גם גשר ושער לחסידות ולתרבות היהודית, שער שפותח פתח, מאפשר ומזמין להיכנס."

ר' לוי יצחק הבין היטב שהלמדנות והשאיפה לגדלות הן שמאפשרות לו לפעול, ומכוחן הוא יכול לעשות את המיטב למען כלל החברה

לוי יצחק מברדיטשוב, חקר החסידות על כל גווניה והיבטיה, מהבעל שם טוב ועד היום, וחקר ההגות, הספרות והניגון החסידי; פרופ' מרק עסק במסתרי הניגונים החסידיים וליווה חשיפה של כמה ניגונים עתיקים שנשתמרו בספריות בקייב ובסנט פטרבורג מאוספו של שלמה אנסקי - כך הציל חומרים חסידיים אלו מתהום הנשייה.

השפעתו של ר' לוי יצחק מברדיטשוב חורגת הרבה מעבר לחוגי החסידים ומשמשת מקור השראה ליוצרים חשובים בתחומי הספרות, ההגות והמוזיקה

אותם כוחות חיוביים הקיימים בכל אדם, אומר פרופ' צבי מרק העומד בראש הקתדרה. "במובן זה, לא מפתיע שדמותו של ר' לוי יצחק משמשת גם היום רכיב תרבותי משותף לדתיים ולחילונים, לחסידים חרדים העולים לקברו וליוצרים ומשוררים המקבלים השראה מדרכו". פרופ' מרק הוא מרצה בכיר במחלקה לספרות עברית באוניברסיטת בר-אילן וחוקר בכיר במכון ללימודים מתקדמים ובמכון שלום הרטמן בירושלים. פרופ' מרק הוא מבכירי חוקרי החסידות, וספריו: "מיסטיקה ושיגעון ביצירת ר' נחמן מברסלב", "מגילת סתרים - חזונו המשיחי הסודי של ר' נחמן מברסלב" ו"התגלות ותיקון בכתביו הגלויים והסודיים של ר' נחמן מברסלב" וכן מאמרים רבים בתחומי החסידות והספרות העברית עוררו עניין רב באקדמיה ומחוץ לה. פרופ' מרק יקדם את יעדי הקתדרה - עידוד חקר יצירתו של ר'

דמותו האצילית של ר' לוי יצחק מברדיטשוב תונצח בהקמת הקתדרה האקדמית הראשונה לחקר החסידות. הקתדרה תחל את פעילותה בשנת הלימודים תשע"ג בזכות תרומתם הנדיבה של צאצאו הישיר של הרב הנווד, מר לוי יצחק ושל רעייתו הגב' יהודית רחמני, שרואים חשיבות רבה בהרחבת ובהעמקתו של הידע בנוון זה של מורשת ישראל

ר' לוי יצחק מברדיטשוב (1740-1809) נודע כאחד המנהיגים הבולטים ביותר בתנועת החסידות, היה תלמיד חכם ולמדן מהשורה הראשונה. עוד בצעירותו התפרסם כ"עילוי מירופלב" ואת מעמדו וכוח השפעתו קנה לו לא רק כרב חסידי, אלא כרב ופוסק של קהילות, כראש ישיבה וכאב בית דין נחרץ ותיקף. דמותו מוכרת ונערצת על תנועת החסידות בכללה, ללא הבדלים בין הזרמים השונים שבה. השפעתו של ר' לוי יצחק מברדיטשוב אף חורגת הרבה מעבר לחוגי החסידים ומשמשת מקור השראה ליוצרים חשובים בתחומי הספרות, ההגות והמוזיקה. הסיפורים השונים על ר' לוי יצחק מברדיטשוב נהיו לנכסי צאן ברזל בתרבות היהודית המייצגים את כל הטוב והמופתי שבעולם החסידי. בתמיכתם הנדיבה של מר לוי יצחק וגב' יהודית רחמני, מנציחה אוניברסיטת בר-אילן את משנתו ואת חותמו של ר' לוי יצחק בעולם המחשבה היהודית באמצעות כינון הקתדרה לחקר החסידות על שם ר' לוי יצחק מברדיטשוב בחסות לוי יצחק ויהודית רחמני.

ר' לוי יצחק מברדיטשוב ידוע כמי שראה את עצמו מנהיג האחראי לא רק לקהל החסידים, אלא סנגורם של כל ישראל, חסידים ולא חסידים, אנשי מעלה ואנשים פשוטים, ואף את הגנבים והפושעים ראה כמי שראויים לאהבתו ולדאגתו. "היכרות עם תולדות חייו של ר' לוי יצחק ועם משנתו חושפת שאין מדובר בסנגוריה נאיבית אלא בהשקפת עולם שלמה ומעמיקה הרואה את כוחות החיים החיוביים המתגלים גם במי שנראה כפושע העובר על דת ודין, השקפת עולם הקוראת להעצים את

טקס חתימת ההסכם לכינון הקתדרה לחקר החסידות ע"ש ר' לוי יצחק מברדיטשוב בחסות מר לוי יצחק וגב' יהודית רחמני

בתמונה (מימין לשמאל): מר לוי יצחק רחמני, י"ר קבוצת איילון, פרופ' משה קוה, נשיא האוניברסיטה, גב' יהודית רחמני, פרופ' יפה זילברשץ, משנה לנשיא, פרופ' צבי מרק, ראש הקתדרה לחקר החסידות, פרופ' חיים טייטלבוים, רקטור האוניברסיטה ומר מוטי משען, ראש מערך הנשיא ויועץ בכיר